

nu trebuie a se hirotonisi cineva, că așa am luat învățătură. Dumnezeiescul Dionisie, Diadohul Apostolilor, astfel poruncește zicând: "Toți cu Liturghie și cu Cuminecarea Tainelor lui Hristos să se săvârșească", adică: căzând el jos la Jertfelnic, cu punerea mâinilor, cu însemnare, cu chemarea Darului, cu sfintele rugăciuni, cu zicerea: "vrednic este" și cu sărutarea, cu acestea să se sfințească și cu celelalte care s-au orânduit. Deci cel ce nu s-a hirotonisit astfel, nu este hirotonisit după rânduială, și nu știu ce va fi, nesăvârșindu-se după rânduială. Nu trebuie dar a hirotonisi la o Liturghie mulți arhieriei împreună sau preoți, sau diaconi, ci un arhieru, un preot și un diacon, și fiecare la vremea rânduită și care se cuvine: arhierul după cântarea "Sfinte Dumnezeule", preotul, după ce se pun Sfintele Daruri pe Dumnezeiasca Masă, diaconul după rugăciunea din urmă, înainte până a zice: "Pe toți sfinții pomenindu-i".

Pe arhieru săvârșesc înaintea Apostolului, ca să se pună în scaun, pentru că el a venit în rânduiala apostolilor, pe preot după se pun Darurile, pentru că acestora s-a făcut lucrător de sfințenie. Pe diacon, la ectenia de pe urmă, căci este din rânduiala de pe urmă și n-au luat putere ca să se roage, ci ca să dea ascultare și să cheme către rugăciuni.

ÎNTREBAREA 40

Nefiind preot, poate diaconul a cumineca, cerând trebuința?

La vreme de nevoie, apropiindu-se de moarte vreun mirean și nefiind preot, diaconul nu este oprit a-l cumineca cu cele mai înainte Sfințite Taine, aceasta însă numai la vreme de nevoie, fiind dator a spune preotului ori mai înainte, de va putea, ori mai pe urmă. Iar cel caterisit și cel nepreotit nu se poate cumineca singur pe sine cu Sfintele Taine, ci trebuie să vină la preot, mai vârtos pentru smerenie și iertăciune.

ÎNTREBAREA 41

Am aflat că monahii fiind în pustie se cuminecă singuri. Cuvilncioasă este această urmare? Cum trebuie să se cuminece?

Unii fiind pustnici și negăsindu-se preoți pe aproape, cred că au voie de la arhieriei a avea în cutii cele mai înainte Sfințite Taine, ca la vreme de nevoie să se cuminece dintr-însele, cu multă cucerie. Nu însă precum se cuminecă preoții, ci să facă astfel precum am aflat de aiurea și precum am rânduit noi celor ce ne-au întreat. În oarecare loc curat întinzând o sfântă pânzătură, deasupra să pună sfântul procoveț, pe sfântul procoveț să pună cu lingura o miridă din Sfântul Agneț, și astfel cântând, tămăind și

închinându-se cu cucernicie de trei ori, nu cu mâna, ci cu gura să se cuminece cu Dumnezeiasca Pâine, apoi să-și spele gura cu un pahar cu vin și cu apă sau numai cu apă. Deci, de va fi cineva și aproape de moarte, și nu va fi preot sau diacon, de mare nevoie (precum pe cuvioasa Teoctista a cuminecat-o un corăbier), dacă se va afla Pâinea cea făcătoare de viață, să se dea aceasta vreunui citeț, sau vreunui credincios cucernic și mai curat, și cu frică și cu cucernicie acesta, punând cu lingura pe procoveț oarecare mică pârțică din Prea Sfântul Trup, să împărtășească cu lingura pe cel ce moare, spre a avea soț călătoriei vieții celei veșnice. Însă precum am zis, de mare nevoie și cu multă luare aminte se face aceasta, când s-a apropiat omul de moarte și nu mai este nici o nădejde. Cel ce a slujit însă să spună preotului și să ceară iertăciune.

ÎNTREBAREA 42

Dacă preotul sau alt credincios se va lepăda de Dumnezeu cu cuvântul la mânie, ce trebuie să facă? Atunci poate el să slujească?

Într-alt chip se judecă păcatele făcute cu cuvântul, și într-alt chip cele cu lucrul. Drept aceea, cel ce a zis la mânie numai cu cuvântul că se va face păgân, fiind preot, și nefăcându-se, se osândește și se oprește de preoție multă vreme, dar nu se caterisește pentru că n-a săvârșit lucrul. Căci și pentru chipul călugăresc scrie la otăcnic că de se va ispiti cineva să lepede călugăria și nelepădând-o și ajungând a muri, tot cu călugării va fi. Asemenea și mireanul, mirean va fi dacă numai se va ispiti a se călugări, și nu s-a călugărit. Căci cine la ce a ajuns, acolo va fi și se va judeca.

ÎNTREBAREA 43

Cel ce face păcate spovedindu-se, ce primește, ce folos are dintr-aceasta?

Cel ce face păcate și nu se părăsește, pocăindu-se și spovedindu-se părintelui celui duhovnicesc, bine face, căci aceasta este începătura pocăinței. Și după ce se va spovedi și se va osândi pe sine, va veni și la pocăință deșăvârșită, pentru că nu se deznădăduiește, ci se osândește pe sine, și fiindcă primește cuvinte de învățătură și rugăciuni, ca să se pocăiască. Și pe cel ce este până într-atâta, nu-l va lăsa Dumnezeu a nu se pocăi.